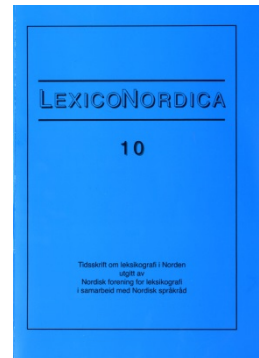

LexicoNordica

Titel: Sentrale temaer i islandsk ordbokskritikk
Forfatter: Jón Hilmar Jónsson
Kilde: LexicoNordica 10, 2003, s. 89-98
URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/lexn/issue/archive>

© LexicoNordica og forfatterne

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre LexicoNordica (1-16) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Jón Hilmar Jónsson

Sentrale temaer i islandsk ordbokskritikk

Reviews on dictionaries are not only commentaries on the characteristics of individual dictionaries; they are also a source of information on the status and characteristics of the lexicography in specific language communities, reflecting the tradition in each community. This paper contains reflections on the main trends in five reviews on Icelandic dictionaries of varied types, from the decade 1985 to 1995. These reviews show the ruling tradition in Icelandic lexicography, which is strongly influenced by language policy and purism.

1. Innledning

I et lite språksamfunn er det ikke å vente at det kommer ut mange seriøse ordbøker hvert år. Enkelte ordbøker kan bli ganske levedyktige som de nyeste (og eventuelt eneste) representanter for en bestemt ordbokstype, selv om alle er klar over at de lengst er blitt ufullstendige og foreldet, og at det må være et klart behov for nye ordbøker. Dette gjelder sikkert i mer eller mindre grad for alle nordiske språksamfunn, og ikke minst for det islandske med sine 300.000 innbyggere. Hvis man tar hensyn til språksamfunnets størrelse, kan man derimot si at det har kommet ut ganske mange ordbøker på Island i de siste årtier, spesielt i de seneste år, selv om visse viktige ordbokstyper fortsatt mangler, og andre ikke er blitt fornyet i den grad det er behov for. De fleste større ordbøker som har kommet ut på Island i denne perioden har fått en faglig kritikk, og denne kritikken gir på mange måter et interessant bilde av de forutsetninger og den tradisjon som har preget islandsk leksikografi og ordboksarbeid. Samtidig gjenspeiler den kritikernes, og til en viss grad også ordboksbrukernes, innstilling og forventninger når det gjelder ordbøker og deres funksjon. Jeg vil i denne artikkelen gi en kort oversikt over innholdet i denne kritikken med tanke på hva den forteller oss om karakteristiske trekk i islandsk leksikografi sett med kritikernes øyne. Jeg vil stort sett begrense meg til fem anmeldelser skrevet av fem kritikere fra en periode på 11 år, fra 1985 til 1995. Det dreier seg om fem ulike ordbokstyper.

Det dreier seg om følgende anmeldelser:

Jón Hilmar Jónsson 1985. Árni Böðvarsson (red.). Íslensk orðabók handa skólum og almenningi. 2. utg. 1983. I: *Íslenskt mál og almenn málfræði* 7:188–207.

Reynir Axelsson 1987. Svavar Sigmundsson (red.). Íslensk samheita-orðabók. 1985. I: *Skírnir* 161:137–152.

Eiríkur Rögnvaldsson 1986. Sigrún Helgadóttir (red.). Tölvuorðasafn. 2. utgave. 1986. I: *Íslenskt mál og almenn málfræði* 8:191–200.

Keneva Kunz 1988–89. Sverrir Hólmarrsson, Christopher Sanders og John Tucker. Íslensk-ensk orðabók. Concise Icelandic-English Dictionary. 1989. I: *Íslenskt mál og almenn málfræði* 10–11:166–175.

Póra Björk Hjartardóttir 1995. Hrefna Arnalds, Ingibjörg Johannesen og Halldóra Jónsdóttir (red.) Dönsk-íslensk orðabók 1992. I: *LexicoNordica* 2:315–335.

Det er verdt å gjøre oppmerksom på hvor disse anmeldelsene er å finne. Tre av dem er publisert i *Íslenskt mál*, et tidsskrift om islandsk og allmenn språkvitenskap, én i tidsskriftet *Skírnir* som er utgitt av Hið íslenska bókmenntafélag (Det islandske litteraturselskapet), og én (den yngste) i *LexicoNordica*. Dette påvirker sikkert til en viss grad framstillingen av anmeldelsene, en anmeldelse i *LexicoNordica* vil f.eks. neppe kunne appellere til den alminnelige islandske ordboksbruker. *Skírnir* ville være et mer naturlig forum for det formålet, men heller ikke et tidsskrift av den type vil kunne formidle informasjon til den brede masse ordboksbrukere. Det eneste forum som kunne oppfylle den funksjonen, ville være kritikkspaltene i avisene, men her fins det ganske sjelden anmeldelser eller omtaler av islandske ordbøker. Dette betyr at brukerne er og trolig vil i økende grad være avhengig av og under påvirkning fra den informasjon som blir formidlet av forlagene, for en stor del i form av reklame.

2. Anmeldelse av *Íslensk orðabók* (Jón Hilmar Jónsson 1985)

Den eldste av disse anmeldelsene gjelder *Íslensk orðabók*, den eneste allmenne enspråklige islandske ordboken og den ordboken som har hatt størst virkning, og er blitt mest brukt av alle islandske ordbøker helt fra 1963 da den kom ut for første gang. Anmeldelsen gjelder 2. utgave av ordboken fra 1983. Den 3. utgaven av ordboken kom i 2002, men den har ennå ikke fått noen kritikk. Kritikken fra 1985 berører mange viktige egenskaper ved *Íslensk orðabók* som delvis er av grunnleggende betydning også for andre islandske ordbøker. Kjernen i denne kritikken kan oppsummeres i følgende punkter:

- Betydningsbeskrivelsen består i for stor grad i angivelse av synonymer i steden for regelrette definisjoner.
- Betydningsbeskrivelse i form av ekvivalenter blir for en stor del gjengitt som (en ukontrollert rekke) synonymer. Dette innebærer bl.a.:
 - Ufullkommen betydningsinndeling, overdreven bruk av etiketten *overført betydning* for å forene ulike delbetydninger.
 - Uklart skille mellom hyperonymer og synonymer som betydningsangivelser.

- Ufullstendig betydningsdifferensiering.
- Vokabularet i betydningsbeskrivelsen er i mange tilfeller for markert
- i forhold til de ord det skal beskrive.
- En forholdsvis ukontrollert betydningsbeskrivelse får for stor vekt i forhold til andre deler og elementer i ordboksbeskrivelsen.
- Knappe og utydelige eksempler, uklart skille mellom fraseologi og eksempler.
- Det historiske aspektet preger lemmautvalget og betydningsordningen i for høy grad.
- Leksikalisererte avledninger og sammensetninger er underrepresentert når det gjelder det samtidige språket; sammensetninger blir delvis framstilt som morfologiske eksempler.
- Utilstrekkelig lemmatisering av (produktive) ordledd.
- Personnavn blir tilføyet i 2. utgave, noe som gjenspeiler det formål å imøtekomme flest mulige tenkbare behov.
- For omfattende og detaljert diasystematisk markering.
- Sterkt normativt syn på språket, og ordforrådet preger ordboksbeskrivelsen i flere henseender:
 - Kommer direkte til uttrykk gjennom en særskilt markør som har den funksjon å markere det som blir ansett som "dårlig språk".
 - Kommer indirekte til uttrykk ved at en mengde etablerte fremmedord blir utelatt.
 - Den leksikografiske beskrivelsen påvirkes av ordenes sosiale og stilistiske status; negativ holdning til ordenes innholdsside (fenomenet) overføres til uttrykket.
 - Fører til en utilfredsstillende beskrivelse av mange lånord og fremmedord.
 - Fremkaller en mengde ad hoc-synonymer som avløserord for ord av fremmed opprinnelse.
 - Bidrar til at det oppstår sirkeldefinisjoner med fremmedord og tilsvarende avløserord.
 - Det normative synet gjelder ulike egenskaper av ordene, bl.a. ordenes uttale, skrivemåte og konstruksjonsmønstre.
 - Encyklopedisk og pragmatisk informasjon kommer dårlig til uttrykk.
 - Syntagmatiske egenskaper og konstruksjonsmønstre får en ufullstendig og usystematisk dekning.
 - Ingen ordboksgrammatikk.

Mange av disse kritikkpunktene er senere blitt understreket i andre sammenheng. Ásta Svavarsdóttir (1994) viser hvor sterkt ordboken preges av en tradisjonell puristisk holdning til islandsk språkpolitikk. Kristín Bjarnadóttir (2001) beskriver hvordan de syntagmatiske angivelser til verbene ble systematisert og standardisert for en ny elektronisk utgave av ordboken som kom ut i år 2000. Jón Hilmar Jónsson (2003) er inne på de problemer som gjelder plasseringen og framstillingen av fraser og ordforbindelser i ordboken.

3. Anmeldelse av *Íslensk samheitaorðabók* (Reynir Axelsson 1987)

Vi kan gjenkjenne viktige trekk i kritikken av *Íslensk orðabók*, i anmeldelsen av *Íslensk samheitaorðabók* fra 1987. Det gjelder for det første selve vokabularet i synonymordboken som for en stor del er hentet fra *Íslensk orðabók*, og som tar utgangspunkt i de synonymrelasjoner som fins der ved utformingen av synonymbeskrivelsene. Likheter med *Íslensk orðabók* viser seg bl.a. i at det ikke fins noen angivelser som forklarer forskjellen mellom de enkelte synonymer eller entydiggjør betydningen av det aktuelle synonym.

I sin kritikk legger anmelderen vekt på at han ser på ordboken fra brukers synsvinkel, og det betyr at hans oppmerksomhet først og fremst gjelder hvor godt ordboken dekker reelle og konkrete brukerbehov. Et sentralt tema i anmeldelsen i den sammenheng er at ordbokens forståelse av termen **synonym** kommer i konflikt med den oppfatning som vil være mest nærliggende for den gjennomsnittlige brukeren av ordboken.

I ordboken forutsettes det stort sett en synonymirelasjon mellom oppslagsord og enkelte synonymer, mens brukeren i det konkrete tilfellet ofte ville ha mest nytte av hyperonymer, ord med et videre begrepsomfang, som oppslagsord, for å komme på sporet av en benevnelse på et underbegrep. Dette forholdet er med på å begrense brukbarheten av ordboken som tesaurus.

Det har også til følge at ord som ikke står i synonymirelasjon til andre ord, ikke får adgang til ordboken, noe som fører til et heterogent og usammenhengende vokabular.

I anmeldelsen fremheves det også at det ikke fins noen redegjørelse for avgrensingen av lemmabestanden i ordboken. Det kritiseres likeledes at enkeltord er helt dominerende i forhold til fraser.

Et annet hovedpoeng i kritikken av *Íslensk samheitaorðabók* har med ordbokens strukturelle egenskaper å gjøre, spesielt ordbokens henvisnings- og tilgangsstruktur. For det første mener anmelderen at krysshenvisninger ikke er utførlige nok, og at det ikke skilles på en systematisk måte mellom de ulike henvisningsmarkører ordboksteksten inneholder. Henvisningene sikrer ikke at brukeren får en samlet oversikt over et sammenhengende ordforråd, og det forekommer ganske ofte at to synonymer (et synonympar) står helt isolert fra et større ordfelt med semantisk nærstående ord som i mange tilfeller ville være bedre egnet til å formidle den informasjon brukeren er ute etter. Derimot inneholder lemmalisten en hel del "passive" oppslagsord i og med at alle enkeltord som forekommer som synonymer i ordboksteksten, også blir oppført som oppslagsord.

Mye av det som blir nevnt og kritisert i denne anmeldelsen, er egenskaper som i mer eller mindre grad er typiske for synonymordbøker, f.eks. hvor bundet de er av den oppgave å vise synonymirelasjoner, mens de har problemer med å gi en helhetlig dekning av større ordfelt med en mer detaljert kartlegging av de semantiske relasjoner. Det ville være interessant å sammenlikne nordiske synonymordbøker i så henseende, i hvilken grad de viser en ulik strukturering og hvilke endringer vi har sett med nye utgaver og nye ordbøker. Få ordbokstyper forener i samme grad en begrenset og overskuelig informasjonsmengde, og brukerens forventninger om en enkel og umiddelbar tilgang til den tilsiktede informasjon, så her vil en adekvat strukturering ha avgjørende betydning.

4. Anmeldelse av *Tölvuorðasafn* (Eiríkur Rögnvaldsson 1987)

En betydelig del av det leksikografiske arbeidet på Island har i mange år bestått i utarbeidelse av ordlister med terminologi på enkelte fagområder. Denne virksomheten, som har vært ganske omfattende på enkelte områder, står i nær forbindelse med det arbeidet som går ut på å fremme islandsk språkrøkt, og her har Islandsk språkråd spilt en viktig rolle ved å fungere som konsulent og organisator. De enkelte ordlistene er imidlertid blitt utarbeidet av en redaksjonsgruppe med spesialister fra vedkommende fagfelt.

Blant de viktigste fagordlister av denne type fra de siste årene er *Tölvuorðasafn*, en terminologisk ordliste over datateknologi og data-behandling. Denne ordlista er nu kommet i tre utgaver, først i 1983, 2. utgave utkom 1986 og den 3. i 1998. I 1987 skrev Eiríkur Rögnvaldsson en anmeldelse av 2. utgave av *Tölvuorðasafn* som på mange måter er den grundigste anmeldelse vi hittil har fått av en islandsk fagordliste. Kritikken i denne anmeldelsen gjelder delvis også den tradisjon *Tölvuorðasafn* bygger på, og som kan sies å ha preget de fleste terminologiske ordbøker og ordlister gjennom årene.

Tölvuorðasafn består av to deler: 1) en islandsk-engelsk ordliste med korte definisjoner og forklaringer på islandsk og 2) en engelsk-islandsk ordliste. Hovedendringen fra 1. utgave er at det her tilføyes definisjoner.

Kritikken av *Tölvuorðasafn* kan i hovedtrekk gjengis i følgende punkter:

- Det tas utilstrekkelig hensyn til ulike brukere og brukerbehov; ordboken skal kunne appellere både til fagfolk og "nybegynnere".
- Vokabularet er ikke i tilstrekkelig grad i samsvar med den alminnelige brukers kunnskaper og erfaring.

- Encyklopediske forklaringer får for liten vekt.
- Definisjonene forutsetter i for høy grad at brukeren kan tolke innholdet av andre (beslektede) termer i ordboken.
- En del termer i den eldre utgave er blitt forkastet og i stedet er det kommet nye termer.
- Det tas for lite hensyn til etablert ordforråd og terminologi når det gjelder datateknologi og databehandling, f.eks. i håndbøker og oversettelser av dataprogrammer.
- Den engelske terminologien styrer i for høy grad det islandske termvalget, kravet om at hver engelsk term får en selvstendig ekvivalent, overskygger behovet for å dekke ensbetydende termer med én islandsk term.
- En del av terminologien ligger utenfor feltet, ordboken inneholder mange eksempler på nyord for begreper som (primært) tilhører et annet fagområde; ordboken brukes delvis som forum for å presentere nye termforslag der en eldre term anses å være uheldig.
- De islandske termene motiveres på ulike måter:
 - Et allmennspråklig ord får en ny betydning, enten med utgangspunkt i selve begrepet eller som oversettelse av den engelske termen.
 - Det lages et nyord som viser fonetiske likheter med den engelske termen.
 - Det lages nyord av islandske ordstammer med utgangspunkt i begrepet.
 - Den engelske termen blir gjengitt som oversettelseslån.

Det er vanskelig å se hva som er avgjørende for valget mellom disse ulike termtyper. Overdreven bruk av den andre typen understreker avhengigheten av det engelske utgangsspråket samtidig som den vitner om et forsøk på å tilsløre det forholdet ved å unngå direkte låneord.

- En islandsk ordstamme kan dukke opp på en tilfeldig måte i ulike termer uten noen som helst semantisk slektskap.
- Sammensetninger av islandske ordstammer som skal gjenspeile innholdet, kan presisere betydningen på en uheldig måte eller ha en uheldig stilistisk valør.

Den problematikk som gjenspeiles i denne kritikken, karakteriserer utarbeidelsen og framstillingen av de fleste islandske fagordbøker og termlister der nyskaping av termer av hjemlige ordstammer har en lang tradisjon, og det oppstår et spenningsforhold mellom ulike motiver for termvalget der den faktiske språkbruken og språkssystematiske hensyn kan komme i konflikt med hverandre (se Jón Hilmar Jónsson 1998).

5. Anmeldelse av *Íslensk-ensk orðabók* (Keneva Kunz 1989)

Kritikken av de to tospråklige ordbøkene går delvis på andre ting enn det vi har sett i de tre første anmeldelserne. I sin anmeldelse av den islandsk-engelske ordboken fra 1989 fokuserer Keneva Kunz på spørsmålet om hvilken funksjon ordboken skal tildeles, om det dreier seg om en resepsjons- eller en produksjonsordbok. Hun mener at ordboken ikke gir noe entydig svar på det spørsmålet, og den naturlige forklaring er at i et lite språksamfunn vil enhver ny ordbok som regel være den eneste fungerende representant for sin ordbokstype, uten konkurranse fra andre ordbøker. En islandsk-engelsk ordbok belastes ytterligere av det forholdet at den ikke bare skal tjene målspråksbrukere med engelsk som morsmål, den vil også i praksis fungere som en passiv ordbok for fremmedspråksbrukere med vidt forskjellige morsmål. Den aktuelle ordboken må dessuten påta seg et ekstra ansvar med hensyn til at den eneste enspråklige islandske ordboken ikke er tilgjengelig nok for fremmedspråklige brukere.

Alt dette gjør det vanskelig å komme fram til et representativt og balansert lemmautvalg, spesielt når det dreier seg om en liten ordbok med ca. 23.000 lemmaer. Det er derfor forståelig at det mangler en hel del viktige ord i lemmalisten, ikke minst ord som har med hverdagslige ting å gjøre, matlaging osv. Derimot mener anmelderen at allmenne fagord er godt representert med hensyn til ordbokens størrelse. Men denne begrensningen av lemmabestanden betyr, etter anmelderens mening, at leksikaliserte sammensetninger blir underrepresentert, noe som fører til at brukeren i svært mange tilfeller må gjette seg til betydningen av en sammensetning ved å slå opp på de enkelte orddeler. Til gjengjeld inneholder lemmalisten en rekke produktive forledd og etterledd, men problemet er at disse ordleddene sjelden får en fyllestgjørende betydningsforklaring.

Det fremheves også at det mangler en oversikt over islandsk ordlagning som en del av ordboksgrammatikken. Ordboken inneholder ellers en ganske utførlig og brukervennlig ordboksgrammatikk med en oversikt over det islandske bøyningssystemet. I selve ordboksteksten er de grammatiske angivelser av bøyningsmønstre derimot ikke alltid dekkende. Når det gjelder makrostrukturen, blir det påpekt at mange uregelmessige bøyingsformer og former med vokalveksling overfor den kanoniske formen blir lemmatisert som henvisningslemmaer til stor nytte for brukeren, uten at denne lemmatiseringen kan sies å være helt konsekvent eller omfattende nok. På målspråkssiden blir det først og fremst kritisert at betydningsangivelsene ikke alltid er presise nok, og at det i mange tilfeller mangler mer encyklopedisk informasjon, i andre tilfeller en klarere ekvivalentdifferensiering. Betydningsangivelsene til fraseologien er også som regel ganske kortfattet.

6. Anmeldelse av *Dönsk-íslensk orðabók* (Þóra Björk Hjartardóttir 1995)

Þóra Björk Hjartardóttirs bedømmelse av *Dönsk-íslensk orðabók* i *LexicoNordica* er på mange måter mer positiv enn de øvrige anmeldelsene, men den inneholder allikevel en skarp kritikk på enkelte punkter. Det ligger i sakens natur at en dansk-islandsk ordbok henvender seg til en ganske bred brukergruppe, men den viktigste funksjonen vil være å tjene som en resepsjonsordbok for islandske brukere, ikke minst skoleelever som står overfor den oppgave å lese og forstå danske tekster.

Kildespråkssiden, og for så vidt hele ordboken, preges av det forholdet at en enspråklig dansk ordbok (*Nudansk ordbog*) utgjør grunnlaget for den danske delen. Det framheves at sammensetningen av en enspråklig ordboksbase delvis styres av andre prinsipper og andre behov enn en ordboksbase for en (passiv) tospråklig ordbok, f.eks. når det gjelder konstruksjoner.

Anmelderen mener at det i visse tilfeller ikke tas tilstrekkelig hensyn til hvilke behov som er aktuelle for de islanske brukerne. Mange eksempler som skal illustrere bruken av de enkelte lemmaer har således forholdsvis liten informasjonsverdi ut over det som framgår av betydningsangivelsen, og det er derfor neppe nødvendig å gi en helhetlig dekning av alle eksempler med islandske oversettelser. Den danske ordboksbasen blir også modifisert på visse punkter for å tilpasse den denne nye funksjon. De angivelser som angår lemmaenes etymologi og deres slektskap med andre ord, blir f.eks. tatt bort. Den mest synlige endringen består i en annen makrostruktur. I stedet for en nisjefalfabetisk makrostruktur får den islandske ordboken en glattalfabetisk makrostruktur der hvert enkelt lemma utgjør en selvstendig paragraf i ordboksteksten, til fordel for de islanske brukerne. Derimot blir det ansett som en unyttig endring å tilføye en hel del uregelmessige ordformer som henvisningslemmaer (f.eks. preteritumsformer av sterke verb og komparativformer med voklaveksling) for de fleste brukerne vil ha tilstrekkelige grammatiske kunnskaper til å kunne identifisere slike ordformer. Mikrostrukturen er i de fleste henseender identisk med *Nudansk ordbog*, delbetydningene står f.eks. som regel i samme rekkefølge. Den viktigste endringen gjelder struktureringen av de større verbartikler, der man har en skarpere avgrensning av de konstruksjoner og forbindelser der verbet etterfølges av en preposisjon eller et adverb, etter forbilde fra *Íslensk orðabók*.

Den skarpeste kritikken i anmeldelsen rettes mot den nyhet å tilføye uttaleangivelser i form av en spesielt utarbeidet fonetisk transkripsjon. For det første settes det spørsmålsteget ved selve informasjonstypen,

det spørres om det er aktuelt å veilede om uttale i en ordbok av denne type. Men det nye transkripsjonssystemet blir også kritisert for å være unøyaktig, og for å stille større krav til brukerne enn brukerveiledningen antyder.

Lemmabestanden i den danske ordboksbasen blir begrenset på visse områder, det gjelder f.eks. for danske personnavn og stedsnavn. Men det blir også tilføyet nye lemmaer, og hovedparten av dette nye ordtilfanget er fagord om datateknologi og databehandling. En vesentlig del av disse ordene er blitt valgt med utgangspunkt i den terminologi som blir presentert i *Tölvuordasafn*, den islandske fagordlisten om datateknologi og databehandling som ble omtalt tidligere. Her inntar den islandske terminologien på dette feltet en ny stilling ved å bli angitt som ekvivalenter til danske fagtermer som på sin side i mange tilfeller er direkte lånord, og gjenspeiler de engelske termer som ligger til grunn for de islandske ordene. Det blir også pekt på at blant ekvivalentene får islandske nydannelser gjerne en framtreddende plassering i sammenlikning med ensbetydende lånord, selv om fremmedord og lånord generelt blir behandlet på en mer avslappet måte enn i de fleste eldre islandske ordbøker. Inn i dette bildet kommer også eksempler på uheldige surrogatkvivalenter der en islandsk nydannelse blir foretrukket i stedet for en forklarende parafrase.

7. Avslutning

Jeg har i denne artikkelen gitt et kort innblikk i islandsk ordbokskritikk slik den blir framstilt i noen anmeldelser fra de siste tjue årene. Denne kritikken berører ganske mange ulike forhold, men visse temaer kan sies å være sentrale i den forstand at de anskueliggjør den tradisjon og de forutsetninger som har preget utviklingen av islandsk leksikografi og det praktiske ordboksarbeidet på Island. Disse forutsetningene henger nøye sammen med det språkpolitiske syn som rår i det islandske samfunn med en sterk bevissthet om kontinuitet i språket og verdien av å fornye og utvide ordforrådet med nye ord og uttrykk av hjemlig opprinnelse. Det framgår av denne ordbokskritikken at den islandske leksikografien har hatt visse problemer med å gi en objektiv og balansert beskrivelse av det islandske ordforrådet, en beskrivelse der det samtidig tas hensyn til den faktiske språkbruken og den språkpolitiske vilje til å understreke og framheve det som særpreger språket og dets forhold til andre språk. En saklig og konstruktiv ordbokskritikk vil kunne gi islandske leksikografer bedre forutsetninger når det gjelder å løse disse problemer i framtiden.

Litteratur

- Ásta Svavarsdóttir 1994. Sprogsamfund, sprogpolitik og ordbøger. I: *LexicoNordica* 1, 119–137.
- Eiríkur Rögnvaldsson 1986. Sigrún Helgadóttir (red.). Tölvuorðasafn. 2. utgave. 1986. I: *Íslenskt mál og almenn málfræði* 8, 191–200.
- Jón Hilmar Jónsson 1985. Árni Böðvarsson (red.). Íslensk orðabók handa skólum og almenningi. 2. utg. 1983. I: *Íslenskt mál og almenn málfræði* 7, 188–207.
- Jón Hilmar Jónsson 1998. Normhensyn ved valg av ekvivalenter. Islandsk som ekvivalentspråk i Nordisk leksikografisk ordbok. I: *Normer og regler. Festskrift til Dag Gundersen 15. januar 1998*, red. av Ruth Vatvedt Fjeld og Boye Wangenstein. Oslo: Nordisk forening for leksikografi, 304–312.
- Jón Hilmar Jónsson 2003. Fraseologien i forgrunnen — fraseologisk register som ledd i ordbokens tilgangsstruktur. I: *Nordiske studier i leksikografi* 6. Tórshavn: Nordisk forening for leksikografi, 151–167.
- Keneva Kunz 1988–89. Sverrir Hólmarsson, Christopher Sanders og John Tucker. Íslensk-ensk orðabók. Concise Icelandic-English Dictionary. 1989. I: *Íslenskt mál og almenn málfræði* 10–11:166–175.
- Kristín Bjarnadóttir 2001. Verbal Syntax in an Electronic Bilingual Icelandic Dictionary: A Preliminary Study. I: *LexicoNordica* 8, 5–23.
- Reynir Axelsson 1987. Svavar Sigmundsson (red.). Íslensk samheita-orðabók. 1985. I: *Skírnir* 161, 137–152.
- Dóra Björk Hjartadóttir 1995. Hrefna Arnalds, Ingibjörg Johannesen og Halldóra Jónsdóttir (red.) Dönsk-íslensk orðabók 1992. I: *LexicoNordica* 2, 315–335.